

میزگرد

عکس:اسدالله منتظری

مطالبه در چارچوب نظام

میزگردبررسی اتفاقات سفارت‌انگلیس، نقش جنبش دانشجویی و حرکت‌های انقلابی یا حضور تسخیرکنندگان دیروز و امروز

علی رحیمی - رضا نساجی

اتفاقات چند روزه گذشته در خصوص رابطه میان ایران و انگلیس که منجر به اشغال چند ساعت‌ه سفارت بریتانیا در هشتم آذر ماه شد - فارغ از ماهیت و نحوه اجرای آن - ناخودآگاه، اقدام تاریخی ۱۳ آبان ۵۸ را برای هر کسی تداعی می‌کند. اقدامی که همچون ماجرای اشغال لانه جاسوسی، تحقیر چندباره نظام سلطه را به‌شدتال داشت. از دکتر فروز رجایی‌فر، یکی از دانشجویان پیرو خط امام و از فعالان در ماجرای تسخیر سفارت آمریکا، دعوت کردیم تا در کنار سته فعال دانشجویی که در اقدام اخیر حضور داشتند، به بررسی این رویداد بپردازیم. سیدایمان میرزاده (نماینده جامعه اسلامی دانشجویان در تجمع روه‌روی سفارت)، سیدحسن موسوی‌فرد (دبیر سابق جنبش عدالتخواه دانشجویی) و محمدمسیح پیراحمدی (فعال دانشجویی و خبرنگار) سه جوانی بودند که در این میزگرد حضور یافتند. دکتر رجایی‌فر به‌عنوان دانشجوی سابق و فعال سیاسی فعلی در مورد این اتفاق حرف‌های جالبی داشت. به‌طور نمونه، احساب تمامی اقدام‌های انقلابی بعد از ۱۳ آبان به‌عنوان تداوم انقلاب دوم، یکی از مهم‌ترین نکاتی بود که وی مطرح کرد. اگرچه در ذهن ما این بود که این جلسه به شباهت‌ها و تفاوت‌ها این دو حرکت بپردازد، اما این جلسه طولانی به‌جسمتی رفت که توانست تقدای صریحی بر فعالیت‌های انقلابی - دانشجویی و در یک کلام جنبش دانشجویی داشته باشد. نکته مهم دیگر این است که تقریبا همه متفق‌القول بودند که جنبش دانشجویی به دور از محافظه‌کاری و یا شور و اشتیاق انقلابی باید در مسیر خود برای نیل به اهداف والای انقلاب گام بردارد. بدون هیچ شرح اضافه دیگر، خلاصه‌ای از این نشست دو ساعته را در ادامه خواهید خواند:

اولین سوأالی که باید در این جا برای آن پاسخنی پیدا کنیم این است که اصولا چرا میمان ما و انگلستان عداوت برقرار است

و ما انگلیس را در کنار آمریکا و اسرائیل جزو دشمنان اصلی

سخر اول نظام فاسد پهلوی و دوره پس از انقلاب، انگلیس دیگر آن قدرتی که در تاریخ به یاد داریم نیست بلکه در عرصه بین‌الملل و تحت تأثیر کاهش قدرت اقتصادی و نظمی انگلیس، ایالات متحده به‌صورت رسمی، ایدئولوژیک و با همه ابعاد عملیاتی، به‌عنوان دشمن اصلی انقلاب اسلامی ایران مطرح شده است. به همین دلیل هرگونه بررسی

این ماجرا باید ذیل این عنوان باشد که آمریکا دشمن اصلی مردم‌مامت و چنانچه مشکلی هم با انگلیس داریم، به‌دلیل همراهی آنان با آمریکایی‌ها در دسیسه‌هایی‌که و توطئه بر علیه کشورمان است.

متأسفانه جناحی سیاسی در کشور معتقد است که خطری از جانب نزدیکی به آمریکا ما را تهدید نمی‌کند بلکه انگلیس خطر اصلی است و با همین دیدگاه هم تا به حال دست به تحرکاتی برای رابطه و حداقل مذاکره با آمریکا زده‌اند و بعضی تابوها را هم با ناهم‌گاری به سران جور و طغیان شکسته‌اند. در این ستر، بعضی نوشته‌اند که فتنه ۸۸ انگلیس و اروپا برای جلوگیری از این‌که از تباط ایران و آمریکا عادی شود تدارک دینده بعضی هم معتقدند که در اول اشغال سفارت آمریکا اشتباه بود و باید سفارت انگلیس را اشغال می‌کردیم و بعضی هم ضرورت انقلاب نسوم را مطرح کرده‌اند! گویا قائل به یک دشمن‌شناسی جدید هستند و دیگر آمریکا را دشمن اصلی اسلام و مسلمین و طغیان بزرگ نمی‌دانند

و همه شیفته‌های شایهین کوچک‌تر در چهارچوب خصومت آمریکا با اسلام انقلابی ۲۰ سال پس از انقلاب بازنمی‌گردند و فضای سیاسی که به‌صورت تاریخی در رویارویی ما و آن‌ها وجود دارد، عمدتا متعلق به پیش

موسوی‌فرد: فضای که این اتفاق در آن

برگزار شد از تجربیات دفعات قبل تندتر بود، به‌طوری‌که به هر ورود به سفارت انگلیس هم منجر شد؟

میرزاده: همان‌طور که در بیات‌ها هم اشاره شد، تشکل‌ها اصلا بنا نداشتند اتفاقاتی را که آن روز رخ داد، رقم بزنند. برنامه‌ریزی

که از قبل در میان تشکل‌ها انجام شده‌بود این بود که تجمعی به‌صورت جدی در آن‌جا برگزار بشود و حداقلا رزید به‌صورت نمادین از دیوار سفارت بسالا برویم و با زدن قفل و زنجیری به سه در سفارت، اعتراضی خود به انگلستان را نشان بدهیم. اتفاقات حاشیه‌ای دیگری که در آن‌جا افتاد، تماما

بدون برنامه‌ریزی و ناشی از احساسات ضدانگلیاری و ضدانگلیسی دانشجویان بود. ما قلعیا از این‌که انگلستان در برابر ملت ایران تحقیر شد و به خاک ذلت نشست استقبال می‌کنیم، اما در شأن ما نبود که این‌طور بدون برنامه‌ریزی عمل کنیم. به‌همین دلیل ترجیح داده شد که از سفارت خارج شویم.

به‌منظر من لشتباهی را که صورت گرفت، نباید در برابر واقعیت بزرگی قرار داد که انگلیس در سال‌های اخیر برای ما و سایر ملت‌های مظلوم، رقم زده است. به همین‌خاطر ما هنوز هم پای حرف خود ایستاده‌ایم. از سیستم دیپلماسی کشور هم توقع نداریم که در این اقدام دانشجویان حمایت کند، اما وادادگی در سیاست خارجی به‌صورتی که دیدیم هم مطلوب نیست.

تفاوت عمده میان این اقدام و ۱۳ آبان ۵۸ در بحث اطلاع‌رسانی است. دانشگاهیان پیرو خط امام ابتکار رسانه‌ای را خود به دست گرفتند بودند و اخبار و اطلاعات از جانب یک کانال خاص منتشر می‌شد. اما چیزی که در اتفاق اخیر دیدیم آشفستگی در اطلاع‌رسانی بود.

میرزاده: چون حرکتی در این‌ حد از گستردگی، بدون برنامه‌ریزی صورت گرفت، برای این مسأله هم فکر نشده بود. از طرف دیگر قبل از انجام این عمل رسانه‌ها در محل حضور داشتند و به طبع پوشش رسانه‌ای هم از ابتدا بود.

رجایی‌فرد: در وهله اول باید از صداقت دوستان در نقل چگونگی وقوع ماجرا تشکر کنم. البته اسلده فضای ایهامات، همین نکته‌ای که در این‌جا مطرح شد، منتهی است. نسبت به دین، نظام و انقلاب اسلامی ایران دارند. من معتقدم دانشجویان باید روی این موضع به‌حق خود بایستند و از کلیت اقدام‌شان دفاع کنند. لازم است به اسپه‌های این حرکت هم بپردازند تا برای دیگران سوبرداشت نشود. لازم است به این شرایط ممکن است نفوذی‌ها وارد شده باشند. اگر قرار بود تسخیر انجام بشود، اولین اشتباه این بود که اقدام از قبل آشکار شود

بندم معتقدم دانشجویان ضمن آن‌که باید از کلیت اقدام خود در تجمع اعتراضی دفاع کنند، لازم است به اسپه‌های این حرکت هم بپردازند تا برای دیگران سوبرداشت ایجاد نشود و باید پذیرید که در آن شرایط ممکن است نفوذی‌هایی هم وارد شده باشند

اتحاد جانشینی که بهتر بود برای این قضیه در نظر گرفته‌شود این بود که همگام با مجلس، اخراج سفیر انگلیس مطالبه‌شود و این مطالبه با چادر زن در اطراف سفارت پیگیری شود. یعنی اعلام می‌شد تا اخراج سفیر انگلیس در این‌جا می‌مانیم. این‌گه می‌شد گام به گام مطالبه را افزایش داد

ماجرای سفارت انگلیس مقایسه‌شود. در این‌جا هم باید همان شش ساعت با کل

حرکتی که انجام شد ناشی از انگیزه‌های اعتقادی و ضدانگلیکاری است و اگر گفته می‌شود حرکت هشتم آذر از روی احساس انجام شده، منظور از روی احساساتی است که نسبت به دین، نظام و انقلاب اسلامی ایران وجود داشته

از همین صحبت‌هایی که دوستان داشجو کرده‌اند به‌راحتی قابل برداشت‌است که برنامه اصلا تسخیر نبوده، بلکه تجمعی اعتراضی بوده که از قبل هم اعلام شده بود. نکته‌ای که این‌جا باید در مقایسه با قضیه تسخیر لانه جاسوسی گفت این است که تشکل‌های دانشجویی در این اقدام، فراخوانی تقریبا عمومی کرده‌بودند که البته برای برگزاری یک تجمع امری عادی است. وقتی این فراخوان عمومی می‌شود، دیگر مشخص نیست که چه افرادی را چه انگیزه‌هایی در آن‌جا حضور می‌یابند. به‌منظر من همین اسلام و دعوت عمومی نشان از این دارد که هدف تسخیر نبوده است، چراکه اگر قرار بود تسخیر انجام بشود، اولین اشتباه این بود که اقدام از قبل آشکار شود. در بحث اشغال لانه جاسوسی، اصلا فراخوانی انجام نشد، بلکه اطلاع‌رسانی به‌صورت خصوصی، چهره به‌چهره و در همان روز عملیات و در محل دانشگاه‌ها انجام شد و تمهد اخلاقی از همه گرفته شد که این ماجرا را بسرای افراد خارج از مجموعه نقل نکنند.

فقط یک تیم خبری داشتیم که آن هم از خود بچه‌ها بود. من یادم هست، فیلم‌بردارای ما دوربین ابتدایی کانون فیلم دانشگاه پلای

قلعا از بعدازظهر همان روز خبرگزاری‌های بین‌المللی برای تهیه خبر می‌آمدند و لازم بود برای آن‌که مواضع مختلف و شتاب‌زده نباشد، از یک کانال رسمی و اصلی به‌عنوان سخنگو استفاده شود و مطالبی را که قرار است عنوان کنیم، شعری هماهنگی تهیه و ابلاغ کنند. ولی امروز می‌بینیم که مدیریتی در بحث انجام نشده و از این رهگذر امکان سوءاستفاده هم فراهم‌شده‌است.بندم معتقدم دانشجویان ضمن آن‌که باید از کلیت اقدام خود در تجمع اعتراضی دفاع کنند، لازم است به اسپه‌های این حرکت هم بپردازند تا برای دیگران سوبرداشت ایجاد نشود و باید پذیرید که در آن شرایط ممکن است نفوذی‌هایی هم وارد شده باشند. همان‌طور که این‌الله مکارم شیرازی نیز در پیام خود فرمودند که از رویاه پیر در این‌گونه موارد بر می‌آید که مکانه افراد نفوذی خود را به میان جوانان بفرستد. لازم است به این اقدام‌های این‌چنین زده شد و با مظلوم‌نمایی در سطح جهان بر ضد ما تبلیغات وسیعی راه بیندازند.

درباره ضعف‌های اطلاع‌رسانی صحبت شد. به‌سراغ سلسله اتفاقاتی برویم که منجر به ورود به سفارت شد.

پاراحمدی: دلیل آن‌که این اتفاقات در موح‌های دوم و سوم و چهارم ورود به سفارت رقم خورد و منجر به تحریب بعضی اموال و زود به ساختمان‌ها شد را باید در دو عامل مؤثر دیده یک عامل که به آن اشاره شد ناشی

رجایی‌فر: جریان اشغال لانه جاسوسی در سال ۵۸ نباید یک جریان دانشجویی دیده شود. ما در این برهه ۴۴۴ روزه و ۱۰ هزار و ۶۵۶ ساعت، تنها شش ساعت بر طبق برنامه‌ریزی قبلی پیش رفتیم. بنابراین اگر قرار به مقایسه این دو اتفاق باشد باید همان شش ساعت با کل ماجرای سفارت انگلیس مقایسه شود

از عدم برنامه‌ریزی و مدیریت از سوی مجریان بود. دومین عامل برمی‌گردد به ضعف نیروی انتظامی در مدیریت ماجرا. نیروی انتظامی، موج اول کسانی را که همگی جزو دانشجویان برنامه‌ریز این ماجرا بودند و با تلاش فراوان و

از عدم برنامه‌ریزی و مدیریت از سوی مجریان بود. دومین عامل برمی‌گردد به ضعف نیروی انتظامی در مدیریت ماجرا. نیروی انتظامی، موج اول کسانی را که همگی جزو دانشجویان برنامه‌ریز این ماجرا بودند و با تلاش فراوان و

● حرکتی که انجام شد ناشی از انگیزه‌های اعتقادی و ضدانگلیاری است و اگر گفته می‌شود حرکت هشتم آذر به شکل احساسی انجام شده، منظور از روی احساساتی است که نسبت به دین، نظام و انقلاب اسلامی ایران دارند

● من معتقدم دانشجویان باید روی این موضع به‌حق خود بایستند و از کلیت اقدام‌شان دفاع کنند. لازم است به اسپه‌های این حرکت هم بپردازند تا برای دیگران سوبرداشت نشود. لازم است به این شرایط ممکن است نفوذی‌ها وارد شده باشند

اتحاد جانشینی که بهتر بود برای این قضیه در نظر گرفته‌شود این بود که همگام با مجلس، اخراج سفیر انگلیس مطالبه‌شود و این مطالبه با چادر زن در اطراف سفارت پیگیری شود. یعنی اعلام می‌شد تا اخراج سفیر انگلیس در این‌جا می‌مانیم. این‌گه می‌شد گام به گام مطالبه را افزایش داد

● حرکتی که انجام شد ناشی از انگیزه‌های اعتقادی و ضدانگلیکاری است و اگر گفته می‌شود حرکت هشتم آذر از روی احساس انجام شده، منظور از روی احساساتی است که نسبت به دین، نظام و انقلاب اسلامی ایران وجود داشته

● من معتقدم دانشجویان باید روی این موضع به‌حق خود بایستند و از کلیت اقدام‌شان دفاع کنند. لازم است به اسپه‌های این حرکت هم بپردازند تا برای دیگران سوبرداشت نشود. لازم است به این شرایط ممکن است نفوذی‌هایی هم وارد شده باشند

● من معتقدم دانشجویان باید روی این موضع به‌حق خود بایستند و از کلیت اقدام‌شان دفاع کنند. لازم است به اسپه‌های این حرکت هم بپردازند تا برای دیگران سوبرداشت نشود. لازم است به این شرایط ممکن است نفوذی‌هایی هم وارد شده باشند

● من معتقدم دانشجویان باید روی این موضع به‌حق خود بایستند و از کلیت اقدام‌شان دفاع کنند. لازم است به اسپه‌های این حرکت هم بپردازند تا برای دیگران سوبرداشت نشود. لازم است به این شرایط ممکن است نفوذی‌هایی هم وارد شده باشند

● من معتقدم دانشجویان باید روی این موضع به‌حق خود بایستند و از کلیت اقدام‌شان دفاع کنند. لازم است به اسپه‌های این حرکت هم بپردازند تا برای دیگران سوبرداشت نشود. لازم است به این شرایط ممکن است نفوذی‌هایی هم وارد شده باشند

● من معتقدم دانشجویان باید روی این موضع به‌حق خود بایستند و از کلیت اقدام‌شان دفاع کنند. لازم است به اسپه‌های این حرکت هم بپردازند تا برای دیگران سوبرداشت نشود. لازم است به این شرایط ممکن است نفوذی‌هایی هم وارد شده باشند

● وادادگی در سیاست خارجی مطلوب نیست

پس از درگیری با پلیس وارد سفارت شده بودند، در محوطه نگهبانی سفارت بین دیوار خیابان و دیوار دومی که مربوط به سفارت بود، مجتمع کرده بود. پلیس هم بین این دسته و بقیه کسانی بود که در بیرون ایستاده بودند. پلیس قبل از آنان مغرب اعلام کرد شما عقب بروید تا این‌جا قرار که قصد خروج داشتند و اصلا داخل حیاط خود سفارت نشده بودند، آزاد کنیم. اما در عمل، وقتی بچه‌ها عقب رفتند، یگان ویژه بین آن‌ها و سفارت مستقر شد و آن عده‌ای که داخل بودند آزاد نشدند حتی جمعیتی که بیرون بود تا بعد از نماز مغرب هم صبر کرد. در همان لحظات شایعه شده بود که افراد داخل دستگیر شدند و قرار است از آن‌جا به بازداشتگاه منتقل شوند. این اقدام تأثیر بدی در میان جمعیتی بیرون داشت که هر لحظه داشت به تعدادشان افزوده می‌شد. آن چیزی که من به‌عنوان یک خبرنگار در آن‌جا دیدم این بود که موج دومی که به سفارت حمله کرد، کسانی بودند که می‌خواستند آن عده موج اول را ازاد کنند، ناجا با تملکی که داشت، منجر شد تا فرایند اقدامات طولانی‌شود و علاوه دانشجویان تشکل‌های معترض، هیات‌های مذهبی نزدیک هم به آن‌جا بپیوندند.

به‌منظر من موج دومی که برای آزادی موج اول رفت، بعد از تلاش زیاد و درگیری با پلیس، احساس کرد در یک موقعیت تاریخی قرار دارد. به‌منظر من جنبش دانشجویی فعلی مانست به جنبش دانشجویی اول انقلاب که خام‌رجایی‌فر فعالان آن بودند. احساس ضعف و حقارت می‌کند و خیلی دوست دارد خودش را با مشایبه‌ای اثبات کند.

نزدیک ساعت هشتم بود که دیواره پس از درگیری با پلیس به در سفارت رسیدند و دانشجویان در بین دیوار و یگان ویژه قرار گرفتند. یگان ویژه هم که به‌منشد برخورد می‌کرد. اتفاقی که افتاد این بود که وقتی یگان ویژه به‌سمت این عده رفته این عده راه فراری داشتند، جز این‌که از دیوار سفارت بالا رفته و داخل سفارت شوند، چراکه راه برگشت آن‌ها توسط نیروهای ناجا بسته شده بود.

از طرف دیگر، یکی از افرادی که در همان موج اول داخل رفته بود، حال وخیمی داشت و می‌خواستند او را از سفارت خارج کنند، اما ناجا اجازه نمی‌داد که درب سفارت برای خروج و یا باز شود. و اخیرتر شدن حال او، دانشجویان دیواره دست به‌گاز شدند تا با عقب رفتن رانند یروی انتظامی، درب سفارت را بسازند و درب محجروب را بیرون بیاورند و از این‌جا باز شدند در سفارت هتانا و زود جمیت عظیم بیرون سفارت به داخل سفارت‌همانا.

خاتم رجایی‌فرد: دوستان در روایت‌های مختلف خود به عدم برنامه‌ریزی و مدیریت در جنبش دانشجویی امروز اشاره کردند، حتی یکی از دوستان یکی از رشنه‌های این‌گونه اقدامات را ناشی از احساس ضعف دانشجویان دانستید. نظر شما در جنبش اول، قلمداد کرد. نظر شما درباره